

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 11-02-2022 r.

Marcin Wiącek

WZF.7043.85.2021.TO

**Pan
Mateusz Morawiecki**

Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

uprzejmie informuję, że do mojego Biura wpływają wnioski funkcjonariuszy, pozbawionych prawa do odprawy za okres służby (np. w Policji), jeżeli bezpośrednio po zwolnieniu ze służby zostali powołani do zawodowej służby wojskowej (np. w Żandarmerii Wojskowej). Dowiadują się o tym dopiero z momentem zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, otrzymując odprawę wyłącznie za okres służby wojskowej.

Dla zobrazowania problemu posłużę się przykładem policjanta, który został zwolniony po 18 latach służby. Z tego tytułu pion kadrowy naliczył odprawę w wysokości 550% ostatniego uposażenia, która została mu niezwłocznie wypłacona. Z uwagi na treść art. 118 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2021 r. poz. 1882 ze zm.) funkcjonariusz zwrócił odprawę, bowiem bezpośrednio po zwolnieniu z Policji został powołany do Żandarmerii Wojskowej, w której przysługuje prawo do takiego świadczenia. Prawo takie przysługuje jednak wyłącznie za okres zawodowej służby wojskowej, co dla byłego policjanta oznacza w przyszłości utratę prawa do odprawy za okres służby w Policji.

W niniejszej sprawie Rzecznik Praw Obywatelskich pismem z dnia 27 maja 2020 r. zwracał się do Ministra Obrony Narodowej, który w odpowiedzi z dnia 30 lipca 2020 r. (Nr 5654/BMON) uznał, że opisany wyżej problem dotyczy pragmatyk innych służb mundurowych. W ocenie Ministra konstrukcja wojskowej ustawy pragmatycznej zakłada,

że odprawa z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej ma na celu charakter bodźcowego oddziaływania w kierunku długoletniego i wzorowego pełnienia służby wojskowej. Przyjęte kryteria ustalania wysokości odprawy zostałyby zaburzone w razie wprowadzenia możliwości zaliczenia okresów służby w innych formacjach mundurowych lub służbach specjalnych, jak również zaliczenia okresów zatrudnienia.

Z uwagi na kolejne wnioski wpływające w tej sprawie, pismem z dnia 14 września 2021 r., zwróciłem się w tej sprawie do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Koordynatora ds. Służb Specjalnych. W odpowiedzi z 17 stycznia 2022 r. [DBN.WP.0650.7.2021.KM(7)] Minister wskazał, że niewątpliwe podobieństwa stosunku służbowego łączącego funkcjonariusza ze służbą mundurową oraz stosunku służbowego żołnierza zawodowego, usankcjonowane w przywołanych wyżej przepisach ustawowych, przemawiają za tym, aby służba w poszczególnych formacjach mundurowych była, na zasadzie wzajemności, uwzględniana przy ustalaniu wysokości odprawy należnej żołnierzowi zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej.

W opinii MSWiA nie wydają się dostatecznie przekonujące łącznie odczytywane twierdzenia Ministra Obrony Narodowej, zgodnie z którymi „konstrukcja wojskowej ustawy pragmatycznej zakłada, że odprawa z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej ma charakter bodźcowego oddziaływania w kierunku długoletniego i wzorowego pełnienia służby wojskowej” i że „przyjęte kryteria ustalania wysokości odprawy zostałyby zaburzone w razie wprowadzenia możliwości zaliczenia okresów służby w innych formacjach mundurowych lub służbach specjalnych, jak również zaliczenia okresów zatrudnienia”.

W ocenie MSWiA trudno podzielić opinię MON dotyczącą nieuznawania okresów służby w formacjach mundurowych przy ustalaniu wysokości ww. świadczenia, z uwagi na podobieństwa stosunku służbowego funkcjonariusza i żołnierza zawodowego, a także obowiązujące przepisy. Ze względu na ekonomikę postępowania legislacyjnego, zamiast nowelizować wiele obowiązujących przepisów stanowiących podstawę sprawnie funkcjonującego w praktyce oraz niewątpliwie konsekwentnego i spójnego systemu ustalania wysokości odpraw przysługujących funkcjonariuszom służb mundurowych zwalnianym ze służby, należałoby rozważyć potrzebę zmiany ustawy z dnia 11 września

2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Pozwoliłoby to, z jednej strony, na zapewnienie całkowitej spójności systemu dotyczącego ustalania wysokości odpraw zarówno funkcjonariuszy służb mundurowych jak i żołnierzy zawodowych, z drugiej zaś wyłączyłoby możliwość zaistnienia sytuacji niekorzystnych dla żołnierzy zawodowych pełniących wcześniej służbę w innych formacjach mundurowych.

W chwili obecnej ukształtowane zostały dwa kolidujące ze sobą stanowiska resortów: obrony narodowej i spraw wewnętrznych, które w żaden sposób nie rozwiązują problemu odpraw dla funkcjonariuszy kontynuujących służbę w Siłach Zbrojnych. Obowiązujące przepisy w korzystniejszej sytuacji stawiają funkcjonariuszy, którzy nie informują organów kadrowych o powołaniu do zawodowej służby wojskowej bezpośrednio po zwolnieniu ze służby, co narusza zasadę równego traktowania.

Dlatego też na podstawie art. 14 pkt 3 w zw. z art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627, ze zm.) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozstrzygnięcie przedstawionego sporu.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/